

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzetem ponedeljko in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemam, za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrto leto 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrto leto 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrto leto. — Za tuge dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja značana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leto 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četrto leto 3 gold. — Za oznalila se plačuje od četrtih stopnje petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravnštvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Svojim prijateljem dopisnikom

naj bode danes „Slov. Narodu“ dovoljeno besedico izpregovoriti. Razumeje se, da prva je — topla in srčna zahvala za dosedanje podporo. Naš list je imel, posebno od kar je dnevnik postal, od vseh strani prostovoljnih sodelavcev, kakor dozdaj noben slovenski list. Z dopisi in pošiljanjem malih domačih novic so nas podpirali neprenehoma prijatelji naše ideje in našega dela. Mi znamo to ceniti. Dopisi širijo list, male domače novice zanimajo bralce. Ako dopis nema zmirom občne interesantnosti, ima zmirom krajevno. En dopis stori, da se cel list v kacem kraji mnogo bere, med tem ko bi se morda sicer ne. Iz domačega kraja bralci posebno radi čitajo razmere naznanjene, tudi če so jim osobno že znane. Ker tedaj važnost dopisov znamo ceniti, ker je bilo dalje le po tako lepi in obilni vsestranski pomoči mogoče, naš dnevnik s tako točnostjo izdajati, s kakoršno se drugi jako manjši slovenski listi hvaliti nikakor ne morejo, — zato ponavljamo vsem svojim duševnim podpornikom srčno zahvalo.

Tej zahvali pridružujemo precej prošnjo do vseh dosedanjih naših gg. dopisnikov, da nam še dalje ostanejo zvesti podporniki s pošiljanjem dopisov in kratkih novic, in ob enem prosimo druge prijatelje naše domovine in slovenske liberalno-narodne stvari, da nas podpirajo. Menda nij potreba le-tim ponavljati, da nam je ljubo, naj v kakoršni koli obliki ali katerem koli pri nas rabljenem jeziku sporočajo. Ako to podporo želimo in prosimo, nij nam pred očmi najprej olajšanje našega osobnega dela, ki včasi res preveč naraste. Nam je za stvar, nam je za to, da naš organ po pomoči vseh privrženi-

kov našega programa postane res ogledalo vsega, kar se v naši domovini zgodidi, naj bode bolj ali menj važno, politično ali socijalno, podučljivo ali le zanimivo. —

Dopisi prosimo, naj bodo kolikor mogoče kratko sestavljeni, da nam in drugim dopisom ne jemljo preveč prostora. Kratki in jedernati dopisi, pa mnogo jih in odpovsd, to je naša želja.

Dalje prosimo gg. dopisnike še eno: Da nam namreč pošiljajo rajši stvarna poročila, in se kolikor največ mogoče varujejo o sobnosti i prijemati, polemizirati ali ovajati. Take reči so zmirom sitne. Dostikrat se ta ali ona protivna nam osoba pregreši, ves okraj veza greh, ali kadar ga je treba dokazati, odtezajo se priče, včasi — celo dopisnik. To nij prijetno. Mi sicer strogo in brez izjemne varujemu tajnost dopisnikovega imena, ali tiskovnih pravd zavoljo o sobnosti ne bili veseli. Prinicipijelih političnih pravd se nikdar ne strašimo, privatnih si ne želimo, ker vedoma nečemo nikomur, tudi političnemu nasprotniku ne, krivice storiti. Torej, če smemo prositi: rajši zmirom stvari, dogodjaje, zdrave kombinacije, politična načela, — nego osobnosti. Poslednje, kadar je neobhodno potrebno ali neizgibno, — pa vselej kolikor mogoče s previdnostjo.

Volilna borba je končana. Stranke pri nas so se utrdile. Zadnji čas smo imeli hude borbe. Nij bilo mogočeogniti se tudi o sobnim napadom, o sobni polemiki. To je čisto naravno, kajti osobe so nositeljice načel in idej, dobrih ali škodljivih; ako se pobijajo osobe, mislijo se njihova načela. Vendar, če mirno preudarimo, vsi, mi in naši razni nasprotniki, smo včasi (kar je tudi naravno in

človeško) v ostrini in v ognji vročega boja segli čez ojnico politikom potrebnega miru in hladnokrvja. (Mi smo bili večjidel v defenzivi.) To takto moramo skušati zopet popravljati. Mirno in načelno zdaj po končani bitki delajmo vsak na svojem polju. Mi imamo ta sklep in če ga naredē tudi naši protivniki, dostojnejši bo naš boj. In z nami vred naj blagovolijo tudi naši prijatelji dopisniki držati se teh načel. — Od načel ne odstopimo ni ped široko, v drugem pa ne pozabimo, da moramo od večine svojih nasprotnikov misliti, da je tudi njim to najvišje kar nam: „blagost in sreča domovine!“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. novembra.

Jutri se menda snide državni zbor. Prestolni govor, ki ga bo cesar govoril, je izdelal minister Unger.

Dunajska razstava se je 2. novembra zaprla. Stala bode državo strašno denarja, ker razen družega, so jej škodovale dve stvari: velika denarna in borsna katastrofa in pa kolera, ki je na Dunaji razsajala.

Naše **ministerstvo** baje namerava pri **Prusih** sto milijonov srebra na posodo vzeti. — „Politik“ pravi z vso pravico, da je to „obupen“ korak našega ministerstva! Pruska vlada je zvita. Vsak dolžnik je odvisen od svojega upnika. Tako bo Avstrija potlej popolnem Prusiji izročena! To bo za Avstrijo „srebrn Kraljevi Gradec“. Prusija bo nam zdaj posodila, da nas bo potlej ruinala, kakor posojujejo oderuhi!

Cehi, posebno starci, menda niti v svoj deželi zbor ne pojdejo. „Pokrok“ se izrazuje kako ostro zoper to. „Narodni listy“ pak so odločno za to, in več čeških poslancev je svojim volilcem obljudilo, udeležiti se

Listek.

Na morji.

(Spisal Ivan Franke.)

Qui navigant, coelum mutant,
non animum.

Jutrova dežela, vzhod, orient, beseda, ki ima posebno moč in ogreva fantazijo, ko malo katera, naj bode glede zgodovine ali narodov denašnjih bivajočih daleč tam, od koder prihaja solnce, tam kjer rujavi ljudje, tanke rasti, flegmatičnega obnašanja, pa vroče krv iščejo pod palmami zavetja pred pekočo solčno vročino in žive tako, kot njih očetje pred tisoč in več leti. Kje se začne izhod? Pri nas vrlo bližnjo Turčijo in njena posestva zovemo Levante, kar je isto. Začetek nij omejen tako kot konec, ki je v Japanu. Japanezi imajo tudi v rudečem barjaku bel kolobar, ki pomeni solnce. Za Japanom nij po mislih orientalov nič ko morje

„Weltmeer“, ker malo jih ima naše zapadke o zemlji.

Dandanes je naša zapadna kultura zanesena v mnoge daljne kraje; tudi v izhodnji Aziji so evropska mesta, kot otoki v sredi morja. Ta mesta polubarbarov, bogata in lepa, vezana so med soboj rednimi linijami parobrodov, isto tako kakor z Evropo in Ameriko. Tudi se voziš v Indijo, Kino ali Japan z mnogo večjim komforhom, nego z Ljubljane v Novomesto, in v primeru k daljavi, tudi ceneje. — Ona mesta ali naselbine imajo to posebnost, da so popolnem ločene od dežele in naroda, domačini žive po svoje, tuje po svoje, veže jih skoraj samo trgovina, naša civilizacija nema vpljiva do onih, ki so jo soboj prinesli, ker se domači in tuji element še nij pomešal.

Prvo tako mesto bilo je za me Suec. V Aleksandriji je še mnogo Evropcev. Turčini, in Arabi jih v mnogih rečeh posnemajo, tako da se izhod in zapad mešata, z laščino ali

francoščino lehko izhajaš, voziš se v kočijah tako kot v Parizu, lehko moreš kupiti vse, kar se dobi v večjih naših mestih, med mnogo tujimi in neznanimi najdeš svoj pot kaj domačega. Zvečer se vsedeš na železnicu, drsneš po noči skoz Egipt in zjutraj „neznan svet“ se teb' odpre, — si v Suecu, od koder je slavni Lesseps rov prekopal v medjuzemsko morje, ali napravil sueški kanal.

Ladjestaja, na začetku kanala v rudečem morji, je uro daleč od mesta, separativni brzovlak angleške kompanije nas je kar mimo Sueca peljal do ladjestaje, ker nas je čakal „Mirzapore“, velik in lep parobrod namenjen iti v Ceylon. Premeniti za potovanje železnicu z brodom je prav prijetno čutje, ko sem premogov in puščavin prah iz sebe umil, ude, utrujene od dolge seje stegnil in se najedel, pogledal sem okolo sebe in premisljeval, kaj celi dan tu početi, ker Mirzapore imel je odriniti drug dan. To tedaj je Suec, kraj po celem svetu sloveč, ta zapuščeni tužni

deželnega zbara. Kaj bo iz tegā, kmalu vidimo.

Vnanje države.

Francoski fuzionisti so slabi fabrikanti. Ravnko je imel Chambord krono na glavo dobiti, se je pa odpovedal. Zdaj so jim vse nadeje zginile. Le eden občutek imajo v tem trenotku vse stranke na Francoskem. Naj ga izražajo z veselo škodožljnostjo ali z globoko žalostjo, ali smatrajo odpovedovalni list grofa Chamborda za veselo oznailo, ali za žalostno vest, vsi imajo občutek: Vse je proč! Roka, ki je tako pisala, ki nij ljudstvu mogla podati svobodomiselnih oblub, — mož, ki se rajši kroni odpové, ne more postati francoski kralj, niti po glasu narodne skupščine — kajti kdo bi razen prismojenih legitimistov za nj glasoval? niti z državnim prevratom, kajti armada si trobojne zastave ne bo dala vzeti, in v trenotku, ko bi se bela zastava pokazala, bi se že še našel kak pogumen general, ki bi branil prapor od leta 1789. — Pismo Chambordovo na Chesnelonga je jasno, in nema niti ene vrste, na katero bi se rojalisti mogli okleniti. On ostaja zvest teoriji o božjem pravu, in vedno mu je še največja dolžnost francoskega kralja zopet posvetno papeževu oblast vstanoviti, in zagnati bakljo v svet, da bi se papeževstvo vzdignilo in svet pokorilo, kakor nekdaj. — Chambord se ima strašno za ponižnega, kakor vsi pobožnjaki, pa vendar se skriva za stavkom: „Moja osoba nij nič, moj princip je vse“ največja ošabnost, kajti malo vrst naprej javlja ta smešni grof, da je on edini „brodnik, ki bi lehko ladijo v luko privedel.“ Nek trmast in prismojen zatelet v Parizu, Lemoinne, terja monarhično stranko, naj svoje delo nadaljuje. S kom? Za koga? Republikanski žurnali imajo prav, fuzija je mrtva, kraljestvo je uničil njegov lastni, bore zastopnik. Francoska si oddihuje.

„Glava slavne misije“, „nositelj novega časa“, vojvoda magentski pa osupen gleda, da se je velika zarota, kateri je on pomagal, razbila ob trdo glavo „Henrika petega“. Gotovo se poti, bolj ko pri Sedanu. Zastonj je svojo dolžnost pozabil, zastonj prisego kot previdnički prelomil, zastonj se smešnega in zaničevanja vrednega storil. Mac-Mahon bi zdaj gotovo še rad ostal predsednik, a upamo, da bodo zapodili tega komedijanta. Dnevi verzajlskih zarotnikov so šteti, Chambord je fuzijo kot komedijo obelodanil in svoje pripadnike tako udaril, da bodo ta vdarec vedno čutili.

Na Španjskem je položaj taisti. Don Karlos je še v Estelli, kamor pojde tudi njegov brat Alfonzo. Kraljeva armada je precej močna, in ima trdne položaje. Don Kar-

los je za svojo telesno gardo že dal uniforme delat.

Na Portugalskem se ponuja Don Miguel mlajši za kralja. Ta mladenič živi na nekem nemškem gradu, in je zopet, kakor Chambord, prav pobožen. V svojem pismu do nekega portugiškega grofa obljubuje, da si bo „vzel za nalog, papežu posvetno oblast nazaj dati.“ Veliko srečo!

Dopisi.

Iz Vipave 31. septembra. [Izv. dop.] (Po volitvah. — Vipavski „Sokol“ in čitalnica). Vse se pripravlja k počitku, vse se bliža zimskemu spanju. Vinogradni kakor hoste so začeli svojo zeleno barvo v rumeno spreminjati in zraven narave tudi ljudje po dokončanih volitvah — dasiravno ne v „barvi“ spremenjeni — vendar vse mirnejši postajejo. Trgatev kakor sploh vse drugi pridelek nij letos Vipave truda in semena povrnil. Edino v političnem obziru je z izdom Razlagove volitve jako zadovoljno. Prepričani možaki, da so enega najpogumnejših in najčistejših mož za svojega poslanca zbrali, se že zdaj tu pa tam radostno roke stiskovaje pomenkujejo: „kakor zdaj, tako odslej zmirom budem in hočemo svoje poslance sami izbirati!“ Ali zarad tega smo — v politiki „nezreli, še v temi tavajoči!“ „Novičice!“ kdaj že ste pisale, da Notranjci se pred vsemi v celi Kranjski najbolj zavedajo svoje narodnosti! Menda ste same, kar drugim očitite kratkovidne, kratkega spomina, ali pa — se starost z otroki brati, t. j. Novice z Brenceljnom II.? Kakor so nemčurji delali brez najmanjšega vspeha pri volitvah vselej pri nas, tako ste „pravnarji“ zdaj in kadarkoli boste še orožje v roke vzeli, bili proti nam — „boj izgubljen!“ Národ pri nas je politično zrel! Tolažite se, da je Hohenwart izvoljen, mi nemamo nič proti temu, postavili bi ga bili pred na ovo mesto, bili bi se enkrat manj blamirali!

Koliko in kdaj bi že lahko cele stavke o naših dveh društih o Sokolu i čitalnici poročali, ali zmirom nas je še vodilo upanje, da burja potihne, da bode osobnosti in strasti enkrat konec in da se bosti tako zopet obe društvi v najlepši slogi razcvitali. Od časa pa, ko je nekdajni kaplan T. vsejal plevel,

ga nij in ga nij moč več izčistiti. Razpor med društvoma še vedno nij potihnil. Pravično in pošteno oponiranje nekterih „mladih“, naše „stare“ strašno bije. In razvidno je, da se bojevalci: eni „mladega Sokola“, drugi „stare“ čitalnice bodo morali v stanovanji ločiti, ako ne pride na krmilo čitalnice razvidnejša in pravičnejša glava. Res škoda! da je bil čitalnici na čelu mož, kateri je že več let v deželnem zboru, a se „sedeč“ parlamentaričnega življenja nij naučil! Gospodje udje čitalnice, kateri ste se že pri več prilikah izustili, da Vam tako postopanje nij všečno, zakaj ne pridete k občnemu zboru? Res je, da vsem delaven dan, nákatere se je že dvakrat zaporedoma sklical občni zbor čitalničin, zarad drugačega dela in opravkov ne pripušča se ga udeležiti, res je pa tudi, da zarad po pravilih zadostnega števila udov bi ne smel in ne more nobene veljave imeti! Res prečudno! Od vsake „Sokolove“ veselice bi čitalnica rada pol čistih dohodkov, brez nje najmanjši pripomoči imelo. —

Iz Konjic 1. novembra [Izv. dop.] V zadnjem listu sem poročeval, da med Konjičani še vlada velika ubožnost v političnem obziru. — Da-li je to istina, pokazale bodo sledče vrstice. — Poglejmo prvič naše razmere v občinskem okrogu. Naš načelnik ali župan naši občini že mnogo let županuje, mnogokrat je bil zaporedoma izvoljen. Misli bi si vsak, da mora imeti župan tako izvrstne lastnosti, da njegova sposobnost za to mesto ne more biti dvomljiva. Gotovo je naš načelnik značajen mož, spoštevan od vseh srenjanov. Nj. Vel. cesar ga je odlikoval z zlato svetinjo, znan je kot dober gospodar in vinorejec, uljuden v tovaršiji, prijazno stopa pred ljudi. Ali — zdi se meni, da za občinsko postavo ali zakon on nikakor ne mara. Vsled tega zakona mora občinski zastop naj menj dvakrat v letu zborovati; ali v Konjicah tega ne nahajaš. Nič mi nij znano, ali je načelnik sam ali ves občinski zastop tako nemarljiv; sledi pa iz tega, da Konjičani prve svoje pravice, to je: samouprave v občinskem okrogu tako ne umijo, kakor vsaka politično izurjena soseska njo razumeti mora. Nove volitve v občinski zastop bi se bile morale že razpisati pred pol letom, ali še zdaj ta stvar nij rešena. Kaj pa je takim napakam uzrok? Sama politična negodnost in nezrelost.

Iz Zagreba 2. novembra [Izv. dop.] Naš sabor se je odgodil, kakor je ban sam obznanil, tja do božiča. Brž ko ne se pa ne bo pred svečnico spet sestal. Božičen čas nij prikladen za zborovanje. Uspeh njegovega delovanja v ravnokar sklenenem zasedanji, je dosta obiljaten. Razen več velevažnih zakonov, kateri so bili v „Slov. Narodu“ že omenjeni, ustanovil je sabor tudi proračun za prihodnje leto 1874. Že več let smo bili s proračuni skor zmirom za eno celo leto nazaj. Proračuni pretresali so se navadno stopry tačas, ko je upravno leto že h koncu šlo. Da tako pozno pretresanje nij deželi veliko koristilo, to vsakteri uvidi. Če ste dve tretjini stroškov že izdani, se pri tretjej tretjini pač ne da več veliko prihraniti! Od predloženih po vladni izdatkov za leto 1874 je sabor briral sveto od 162.000 gold. Poleg proračuna je sabor sprejel zakon o odkupu javnih težakov in javne tlake. Do sedaj so morali namreč kmetje deželne ceste sami po-

kraj, kjer nij drugzega, ko pesek, slana voda in visoke gole skale, ne bilčka ne drevesa, proti severu kup črnih hiš na pesku, — tam je mesto, tje bom šel čas preganjet, če tudi solnce peče.

Tovariša med sopotnici nijsem našel, storil sem se nekoliko pogumen in šel sem sam. Kadar pride človek med ves neznan svet na tuje, ga obide nekako posebno čutje, podobno nekoliko onemu, ki ga zovemo strah. Obšlo me je to čutje že večkrat, ker sem bil radoveden in vtikal nos, kamor drugi potniki niso marali. Blizu ladestaje stoji tropa oslov in teh poganjači, pravi rujavi Arabi, kadar se kdo tujev približa, mu pridejo naproti, ga obsujejo, primejo za roke, za suknjo, upijejo in vsak ga hoče spraviti na svojega osleta. Ko sem srečno s pomočjo komolev in nog to borbo končal in se spravil na žival, poganjač reče nekaj svojemu uhatemu prijatelju, kar nijsem razumel in ta počne galopirati. Sedlo nij bilo trdo na hrbtnu, jaz sedla ne vajen, sem le gledal, kám bom padel, za vajete se žival ne meni nič.

(Dalje prih.)

pravljati. V prihodnje spremenil se bo pa ta davek, ki ga je do sedaj naš kmet samo z ročnim delom plačeval, v denarni davek, katerega pa ne bo samo kmet plačeval, nego tudi gospoda, katera do sedaj nij hodila s krampom in kotačko na cesto rabotat. To je prav. S tem odkupom javne tlake bo prišlo na leto kakih 300.000 gold. več v deželno blagajno, tako da bo v prihodnje naš sabor s kakimi tremi milijoni goldinarjev razpolagati mogel.

O bosniškem vprašanji je naenkrat vse nekako vtihnilo. Jaz sem se razgovarjal z dvema beguncema iz Stare Gradiške ali turškega Berbira. Kot največjega okrutnika sta imenovala nekega Feim Effendija, katerega oča je bil prosti razbojnik, ter je svoje življenje v nekej kazilnici v malej Aziji končal. Razbojnik oča, razbojnik sin. Razloček med njima je samo ta, da je oča razbojničeval izven zakona, sin pa razbojničuje v mejah korana. Tožbe gradiščanskih kristjanov proti njegovemu zulumu nijso bile niti v Sarajevem niti v Carigradu vslisane. Sicer pa je Feim Effendija iz Stare Gradiške pobegnil, toda pod zaštitu turške vlade.

Kakor o bosniškem vprašanji je tudi o nameravanej železniškej progi Dunaj-Novi naenkrat vse vtihnilo. Magjaram to nij po volji. Oni hočejo svojo železniško mrežo tako osnovati, da se vse proge v Budim-Pešti osredotočijo. Proga Dunaj-Novi je pa na naj skrajnej periferiji, in zato delajo proti njej. Našim hrvatskim koristim bi pa ta proga zelo v prilog bila. Na predlog varazdinskega zastopnika Pusta je naš sabor svojim zastopnikom na ogerskem saboru izrečeno naložil, da naj o tej železniškej progi ogerskega ministra občil interpelujo.

Domače stvari.

(Po volitvah) se iz Ljubljane „Soči“ piše: Kako hočete zmagati, če v Ljubljani žive ljudje, ki so bili uže deželni in državni poslanci, ki so doctores utriusque juris in so pravi pravecati prvaki, pa vendar v Ljubljani še volilne pravice nemajo in sicer zato ne — ker so preumazani, da bi vsako leto 10 gold. davka od svojih dohodkov plačevali. In morda je v Ljubljani nad 100 takih „narodujakov“, ki bi si za 10 gold. lehko volilno pravico kupili. A namestu da bi agitovali in take ljudi, če uže sami nemajo dovolj moštva, moralično prisilili, da bi si kupili volilno pravico, pa kričimo na pensijoniste, na vlado, na c. kr. uradnike na nemškutarje samo za tega delj, ker znajo bolje agitovati in vztrajneje delati nego mi! Narodni liberalci, se ve, so bili še za to volitev premalo organizovani, ker časa nijso imeli za to. A zdaj morajo oni vso politično agitacijo vzeti v svoje roke“.

(Kot kandidat) v kupičjski zbornici, namesto V. C. Supana, se imenuje žitni kupec Jožef Kušar.

(Nemškutarsk kandidat.) Nemškutarji mislijo, kakor se nam poroča, v ribniško-laško-kostelsko-kočevskem okraji, necega Kočevarja župana Brauneja za kandidata v deželni zbor slov. volilem siliti.

(Fajmošter Mlakar) iz Zagorja na Pivki, eden glavnih agitatorjev zoper Razlaga je prosil in dobil svoje prestavljenje v Mirno peč na Dolenjsko.

(Na ljubljansko pokopališče) je vrelo kljubu neugodnemu vremenu v soboto in nedeljo mnogo ljudstva. Sokolski pevci so svojim umrlim bratom zapeli žalostinko. Grobovi naših budnikov, Vodnika, Čopa itd. so bili ubogo z malimi venci omisljeni — premalo se na to misli. Naša čitalnica in njen odbor, ah! mar jim je!?

(Iz Kranja) se nam piše: Na vseh svetnikov dan sta bila Preširnov in Jenkov grob na našem mirovoru z venci in lučicami lepo okinčana. Pevci kranjske čitalnice so prišli na pokopališče ter so na obeh grobeh zapeli nekaj primernih slovenskih pesnij.

(Odlikovanje.) Po sklepu dunajske razstave so dobili sledeči gospodje iz Kranjskega odlikovanje: Guttmannthal Benvenutti (cesarsko priznanje); knez Lothar Metternich (III. red železne krone); Janez Murnik, tajnik trgovinske zbornece (viteški križ Franc Jožefovega reda); deželne vlade koncipist pl. Alpi (zlati križec za zasluge); Gottfried Puher, vodja A. Samassove zvonarske fabrike (zlati križec za zasluge.)

(„Hat ihn schon!“) Dr. Costa je dobil papeški orden sv. Gregorja in je pred tremi dnevi vložil prošnjo pri c. kr. vladu, da bi smel ta orden nositi. Vroča se mu je želja spolnila, kar nij dal Napoleon III., dal je oče Pij IX.

(Vojasko.) Pri 1. novembra publiciranem avancementu so v domačem polku baron Khun Štev. 17. imenovani: za stotnika nadlajtnant Tomaž Semliner. Za lajtnante kadeti: Janez Velkavrh in E. Konšek, vsi v polku.

(Kako kaplanje proti „Slovenskemu Narodu“ delajo.) Piše se nam: Te dni enkrat pride kaplan G. v Peter-Majerjevo krčmo v Kranji. Ko zagleda na mizi „Slov. Narod“, pokliče domačo hčerkko, ter zakriči nad njo: „Zakaj so vaš oče na ta svinjski (sic!) list naročeni!“ Dekelec pravi, da „Slov. Narod“ hodi v hišo, že od kar izhaja; on je pa odgovori: „Če ste ga do sedaj podpirali, ga morate odslej pustiti, ker je začel izhajati drug list „Sl.“ Reci očetu, da se morajo nanj naročiti!“ Kaplan G. se je gotovo pri ljubljanskem prof. Heinrichu omike učil.

(Kolera na Notranjskem.) V cerkniški okolici je do 24. okt. umrlo 66 ljudij na koleri, 60 jih je ozdravelo, 34 še bolnih ostalo. — Od drugod iz Kranjskega nij slišati o tej kugi.

(Postaja „Slovenska Bistrica“) Po ukazu glavnega vodstva južne železnice se postaja „Slov. Bistrica“ med Pragarskim in Poličanami 12. novembra odpre. Nova cesta od mesta do postaje je že dodelana; dve tretjini stroškov plača deželni fond, eno tretjino pa mesto. Vsi stroški za novo cesto znašajo 25.000 gold. Poslopja nove postaje pa je zidala južna železnica in imela 45.000 gld. stroškov.

(Slovenščina na dunajskem Štefanskem stolpu). Na črni tabli je pred vhodom v stolp v več jezicah napisano in med slovanskimi narečji samo v slovenščini koncipirano sledeče: „Listje (Karte) za Štefanskiga tūrna nahód se dobijo in se plačajo v cerkveni Kaneeliji (Kirchenmeisteramt) po 40 krajcarjev (1 Franc) list. Vsim brez izvzetnje, kteri hočijo turen pohoditi je prepovedano za ti čas tobaka alj cigar-

jev kaditi. — Objibbo in nahod turna je pripušeno vsak dan razván nedelj in praznikih, od osmih zjutraj do petih popoldnev“.

(Slovensko gledališče.) Stara Raupahova igra „Mlinar in njegova hči“ je tudi letos na vseh svetnikov dan slovensko gledališče v vseh prostorih prepolnila. Igralci zaslužijo vso pohvalo, posebno g. Kocej (mlinár, samo, da je bil včasi za zadaj v parterji stoječe pretih) gospodčna Jamnikova in g. Šmid.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Dunaja 3. novembra. Denes je bil shod federalističnih poslancev na Dunaju pod predsedstvom dr. Riegra. Čehi in Moravaui ne vstopijo v državni zbor. Vsi drugi federalisti, torej tudi Slovenci vstopijo. 5. novembra je slovesno odprtje državnega zbera.

Narodno-gospodarske stvari.

Pognojevanje sadnih dreves.

Skoraj 50krat več prineso sadu sadna drevesa, ako se na vseh 5 let redno pognojuje, proti onim, katera se čisto nič ne gnojé, ali če hirajo na pusti in izpiti zemlji. Poglavitni gnoj za to so človeški odpadki v straničih, če se taisti, 4 deli vode pomešajo in k srkajočim koreninicam prideje. Enako spremnost ima tudi gnoj ali sara iz kanalov, če se 6 delov vode prilije.

Dobro ustrojena gnojnica, z ravno toliko vode zmešana, ravno tako izvrstno služi. Posebno velja tako tudi kostena moka in pepel, ki se v fosforni kislini in kaliju mogočna v svojem opravilu skažeta. Razen gori omenjenih gnojev, imamo še en prav dober gnoj, ki se v hlevih dobiva, teda tamore more služiti drevesu le takrat, kadar se v tekočino spremeni.

Najboljše napravljenje gnoja je to: V eno nalašč zato pripravljeno jamo ali posodo se navaja tok iz stranič kot tudi tekočino hlevnega gnoja, tako da 4. del prostora z njim napolnen stoji. Kjer je moči, se devlje kri, pepel, kočena moka, kokošjak itd. k okrepanju pravega gnoja. Na to se ta prostor z vodo napolni, tako da 3 dele vode na en del gnoja pride. Ta zmes so pusti 3 dni kisati in strojiti in 4. dan se porabi taka gnojnica, gnojna juha, za pognojenje vseh sadnih dreves. Pri vseh pognojenih drevesec se mora zemlja od srkajočih korenin 1—1½ stopinje globoko preč odgrniti, ali pa se v povedanem prostoru od 4—6 luknjic skoplje. Nato se vlije v skopane luknjice 2—6 veder gnojne juhe, kakor je drevesce bolj ali menj močno. Ko so koreninice posrkale to juho, se zopet toliko vode na koreninice vlije, in se potem izkopana zemlja zopet nazaj nagrne. Z enim vozom hlevnega gnoja, ali znosenega gnoja v kanalih more se lehko 50 odrastenih drevesc pognojiti. Navadno se gnoji meseca marca, da se toliko več hrane cvetnih popkov pospešuje in da zamorejo vrašči napredovati. Gnojenje v maju napravlja razvitek dreves; v juliju in avgustu pa pospešuje rast cvetnih popkov za prihodnje leto.

Rodik dne 1. listopada 1773.

Anton Rozehnal.

Opoziv

v „Slovenskemu Narodu“ od 5. marca 1873 št. 53 natisnenega dopisa pod naslovom: „Iz Sodražice 27. feb. [Izv. dop.] — Ta dopis je bil samo iz prenaglijenja uredništva, brez da bi ga bil odgovorni urednik bral, v naš list sprejet in objavljen. Ker se gospod župan iz Sodražice, Janez Lovšin, iz njegovega obsegia razdaljenega in na svoji časti oškodovanega čuti, dajemo mu v polno zadostenje zagotovilo, da ga nijmo hoteli v nobenem obziru niti v njegovi osobi niti v njegovi

lastnosti kot župan na časti razžaliti. V dokaz temu prekličemo gori zaznamovani dopis in prosimo g. Janeza Lovšina, ta opoziv kot zadostno častno izjavo vzeti.

Ivan Semen,
odgovorni urednik „Slov. Nar.“

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov.

Revalescière du Barry v Londonu.

Odstranjenje vseh bolezni brez leka in stroškov z izvrstno zdravilno hrano Revalescière du Barry iz Londona, katera pri odraščenih in otrokih svoje stroške 50krat v drugih sredstvih prihrani.

Izpisk iz 75.000 ozdravljenih bolezni v želodeci, v živeih, v drobu, v prsih, na pljučah, v grlu, v dušnjaku, na žlezah, na ledvicah in v mehurji — od kajih se na zahtevanje posnetki zastonj in franko določijo:

Spričevalo št. 64.210.

V Napolji, 17. aprila 1862.
Moj gospod! Vsled bolezni na jetrah sem bil sedem let v strašnem stanu sušenja in vsakovrstejnega trpljenja. Nijsem bil v stanu ne čitati niti pisati; moji živci so se tresli po celiem životu, slaba prebavljivost, vedna nespečnost in final sem zmirom razburjene žive, da nijsem nikjer našel miru, pri tem sem bil tudi silno otožen. Mnogo zdravnikov je svojo umetnost poskušalo, a ne da bi moje trpljenje olajšali. V popolni obupnosti sem Vašo Revalesciere poskusil in zdaj, odkar sem jo tri mesece užival, se zahvaljujem ljubemu Bogu. Revalesciere zaslubi največ hvalo, ona me je popolnem zopet ozdravila, tako, da morem svoje družinsko stališče zopet zavzimati. Z iskreno hvaležnostjo in popolnim spoštovanjem
Marquise de Bréhan.

Spričevalo št. 65.810.

Neufchateau (Vogesen),
23. dec. 1862.

Moja hči, 17 let starca, je trpela vsled pomanjkanja svojih pravil na strašni razburjenosti živev, imenovani sv. Vidov ples, in vsi zdravniki so dvolili na mogočesti kakšne pomoči. Od tega časa sem ji, po nasvetu prijatelja, Revalesciere dajal, in ta izvrstna hrana jo je na začudenje vseh, kateri trpečno poznamo, popolnem ozdravila. To ozdravljenje je tu veliko pozornost vzbudilo in mnogo zdravnikov, ki so to bolezen za neozdravljivo proglašili, se zdaj čudi, moja hčer močno, čvrsto in popolnem zdravu videti.

Martin, Officier
Comptable en retraite.

Tečnejši kot mesec, prihrani Revalesciere pri odrščenih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesciere-Biscuiten v puščah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradei bratje Oberanzmeyr v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovec P. Birnbacher, v Lonči Ludvig Müller, v Maribor F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Vabilo na naročbo.

Vse gg. dosedanje naročnike, katerim je naročnina potekla konec oktobra, in druge narodnjake vabimo na novo naročbo našega prvega slovenskega dnevnika, „Slov. Narod“.

Prijatelje našega narodnega dela, prijatelje svobode in slovenstva pa še posebno prosimo, naj naš list širijo s tem, da nam vsak vsaj enega novega naročnika pridobi. To je nam in naši stvari tembolj treba, ker se od znane strani s fanatizmom proti našemu listu agitura, kjer se le more.

„Slov. Narod“ veljá:
Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:
Za mesec november . . . 1 gld. 10 kr.
S pošiljanjem po pošti veljá:
Za mesec november . . . 1 gld. 40 kr.
Administracija „Slov. Naroda“.

Tujci.

1. novembra.

Europa: Neseny iz Dunaja.

Pri Elefantu: Mikuš iz Štajerskega. — Jeglič iz Litije. — Gros iz Krškega. — Sirk iz Gorice. — Cibej s sinom iz Ajdovščine. — Vasič iz Reke. — Antovanič z gospo iz Trsta. — Mundt iz Berlina. — Rohlhuber iz Miskola. — Skuhala iz Križa. — Dralka, Erzen iz Radoljice. — Parma iz Zadra. — Dr. Jenko iz Dunaja. — Gospa Tancer s hčerjo iz Grada. — Candus z družino, Tayenz iz Gorice. — Felbinger iz Dunaja. — Land iz Hamburga. — Svetec z gospo iz Litije.

Pri Malči: Kraemer, Venzovski s hčerjo iz Idrije. — Noll iz Postojne. — Kemenci iz Dunaja. — Vilher iz Hrvatskega. — Masurka iz Zagreba. — Grohman iz Dunaja. — Cosciančič iz Trsta. — Weinstein, Weinstein Ema, Šmerler iz Dunaja. — Gospa Čisner iz Št. Petra. — Trinkel iz Dunaja. — Lud. Baron iz Kaniže. — Traggi iz Inšbruka.

Pri Zamoreu: Cumini Marija, Cumini Alois, Patat Ivan, Patat K. z marterjo iz Vrbovskega. —

Madrasí iz Topulskega. — Knestel iz Jesenic. — Mazzagati iz Trsta. — Kastrencki iz Ribnice. — Kokoth iz Ribnice. — Andrea di Bernardo, Fabro Luigi, Crofman Angelo, Fafešeni Domenico, Gwani Pugnetti, Leonardo Franc, Danelon Gwani, Karlo Danelon iz Koflasha. — Boekl iz Boh. Bistrice. — Dubič iz Zagorice. — Dr. Erzen iz Litije. — Artel, Karlin, Mataje iz Kranja. — Steker Alojzija iz Grada.

Dunajska borza 3. novembra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	68	gld.	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	73	"	50	"
1860 drž. posojilo . . .	101	"	—	"
Akcije národne banke . . .	935	"	—	"
Kreditne akcije . . .	216	"	—	"
London . . .	113	"	75	"
Napol.	9	"	11	"
C. k. cokini . . .	—	"	—	"
Srebro . . .	108	"	25	"

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupiti, za katere firma prodajalca ne dà dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzemejo, dokaz najstrogejše solidnosti!

Neverjetno, pa resnično!

Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl. švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami koristna za vbole in bogate, z enoletno garancijo.

Za 9, 10, in 11 gl. prava angleška, srebrna cilindrasta ura, s čisto talmi-verižico, z medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinje v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

Za 12 in 15 gl. veljá praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljše delo, kar se more mislit; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovoj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpečna ura niti za sekundo zaiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lehke, lične, poleg tega kako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zeló natančno gredo in so po čudovitih ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Za 12 in 15 gl. srebrna cilindrasta ura, s pravim zlatim obročem na skok, močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim listom vred.

Za 15 ali 20 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnim pokrovom, najfinje v ognji gravirana, s pravo talmi-zlato verižico in garantilnim listom vred.

Za 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Za 14 gl. taista, znamenito finejša, z orientaličnim kažipotom.

Za 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoarna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikelna v pravem, čistem talmi-zlatu: te ure imajo celo pred drugimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastonj.

Za 13 gl. prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrasta, nove fazone, z dvojnim kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprt, s talmi-zlato verižico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

Za 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Za 18 in 20 gl. prava angleška najfinje v ognji pozlačena srebrna kronometer-ura z dvojnim pokrovom, najfinje emailirana, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Za 18 ali 20 in 25 gl. najfinje prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z najfinje verižico iz talmi-zlata, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Za 20 in 25 gl. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato verižico in medaljonom vred.

Za 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Za 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoarna ura z dvojnim pokrovom, garantovana in patentovana.

Za 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Za 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoarna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnim steklom.

Za 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnim pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar drugega razglašene ure ceneje.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1½, gl. 3, 5 do 10 gl.

Pismena naročila

se na poštno povzetje ali posiljatev zneska v 24 urah izvršé. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzetje na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visočini časa.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.